

Sõlg – tehnika ja väärtus. (Sõlg. Riitsaar, Evar. 2018. Sõlekiri)

Sõlg on kogu Eestimaal tuntud ehe. Eesti sõlgedest on mõõtmelt suurimad mulgi sõled, kuid nad on madalama koonusega.

Sõled omandasid seto ehtekomplektis suured (20–30 cm) mõõtmed. Nõukogude ajal valmistatud sõled on olnud veel suurema läbimõõduga, isegi 35,8 cm.

Kogu ehtekomplekt kokku võib kaaluda mitu kilo. Räägitakse kuue ja isegi üheksakilosest komplektist.

Praegu teadaolev kõige vanem seto sõlg on valmistatud Tartus ajavahemikus 1808–1818.

Sageli küsitakse ehtemeistri käest, et kui kallis on sõlg. Ehtemeister saab välja arvutada hinna, liites kasutatud hõbeda hetkelise grammihinna ja tegemisele kulunud aja tunnihinna – iga sõlg on eriline ja konkreetsele inimesele loodud. On suur erinevus, kas sõlg on algusest peale teostatud kohrutustehnikas või on kasutatud ka sõlevormile trugimist. Samuti võib graveeringutihedus ühe sõle puhul olla mitu korda tihedam või hõredam. Kuid kui kallis on mõni vana sõlg? See sõltub sõle loonud meistri töö kvaliteedist, sellest, mis olukorras on sõlg (rebendid, mõlgid, kulumisjäljed). Samuti on vanad ehted akumulierenud endasse nii palju naiste inimlikke tundeid kogu oma sügavuses – seal on uhkust, rõõmu, ilu ja õnnetunnet, aga ka ahastust, kurbust, kadedust ja kurja pilku. Kuidas seda mõõta?

Õnneks on alati leidunud neid, kes ei ole ehteid müünud, kellel on olnud õnn neid hoida ja edasi anda järeltulevatele põlvetele.